

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopiši se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravništvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Kriza v bar. Beckovem kabinetu.

Po dogodkih v češkem deželnem zboru dne 15. t. m. je sklical baron Beck ministerski svet, ki se je sešel ob 10. zvečer in je trajal do pol jedne. Ministerski predsednik je podal baje zelo nepristransko poročilo o političnem položaju, kateremu so pa nemški ministri ugovarjali ter se odločno upirali nazorom načelnika vlade. Logično bi torej bilo, da bi bili zastopniki nemških strank v ministerstvu podali svoje ostavke, pa ti se niso niti ganili — in, kakor je pozneje dr. Marchet izjavil niti ne mislijo na demisijo, kajti „nemški ministri so vezani ostati na svojih mestih tako dolgo, dokler je sploh kaj možnosti zastopati interese Nemcev z nado na uspeh“. Tega načela so se držali vsi nemški ministri brez razločka že v ministerskem svetu dne 15. t. m. Pri glasovanju je bilo sklenjeno s 7 nemškimi glasovi proti 4 slovanskim, da se mora češki deželni zbor odgoditi. Zmagali so obstrukcionisti tudi v ministerskem svetu — in češka ministra Fiedler in Prášek sta podala takoj svojo ostavko. S tem je navstal nov politični položaj, koalicija je razdjana, Čehi so porinjeni v opozicijo in Beck bode moral vladati brez njih in proti njim, ali pa podati demisijo. Težaven je položaj Beckovega kabineta, toda njega samega zadeva na tem velika krivda. Opazoval je že lahko dve leti, da hočejo Nemci po vsej sili doprinesiti dokaz svojega upliva v državi, da jim ne zadostuje ravnocennost in ravnopravnost, da mariveč kljub temu, da so stopili s Poljaki in Čehi v koalicijo ter ne glede na to, kar se je zgodilo v Avstriji v baš preteklih 30 letih, hočejo še vedno igrati ulogo privilegirane, da celo vladajočega plemena v Avstriji. To čutimo mi Slovenci posebno bridko na samem sebi. Proti nam postaja ta nemška agresivnost in predrznost že naravnost neznosna. Na vse že segajo, vse, karkoli smo že zdavnaj imeli v sodni, politični in finančni upravi, vse bi nam radi zopet iztrgali ter nam tudi v resnici jemljejo mesto za mestom, pozicijo za pozicijo in se ponašajo v naših krajih, kakor bi nas bili ravnokar po dolgem in krvavem boju z mečem v roki podvrgli in uklenili pod svojo oblast. Kako postopa Beckova vlada z Dalmacijo? Obljubovala je Dalmatincem hribe in doline, hrvaški notranji uradni jezik itd. pa o rešitvi vseh teh vprašanj ni ne duha ne sluha; baš nasprotno, zdi se, da rešitev dalmatinskega vprašanja v svoji celoti ni bila še nikdar tako oddaljena kakor sedaj. In kako postopajo nemški koalicijski ministri? Nemški minister Prade je bil ne samo vodja nemško-radikalnih poslancev, ampak tudi zaščitnik nem-

ških razgrajcev proti Slovencem. Govoril je na shodih proti Slovencem in ščuval v pogovorih z žurnalisti proti nam na podlagi privatnih napačnih in tendencioznih poročil, o katerih je trdil, da so to avtentična uradna poročila notranjemu ministerstvu. Nekoliko teh hujskarij smo pribili v uvodniku v št. 114 od 5. t. m. ter zavračamo na nje svoje čitatelje. Isti minister Prade je šel tudi v Prago večkrat, pa ne mirit razburjene nemške radikalce, kakor bi bila to njegova dolžnost kot koalicijskega ministra, ampak hujskat; minister Derschatta je tudi prihajal na Češko, a Pragi se je že na daleč izognil in naučni minister Marchet je neki deputaciji odločno izjavil, da je v prvi vrsti Nemec potem še le minister in da češke manjšine (ki si v svoji stiski niso mogle drugače pomagati nego da so stopile v šolski štrajk) ne smejo pričakovati od njega (naučnega ministra) v svojem boju za češke ljudske šole nikake pomoči. Tako izvajajo nemški ministri v Beckovem ministerstvu koalicijsko politiko! Baron Beck je to trpel in je sedaj po svoji krivdi v največji zadregi. Vladati brez Čehov in proti Čehom se ne bo z lepa dalo. Nemci so to že mnogokrat poskušali, no od Auerspergovih časov se to ni več posrečilo.

Zadrega Beckove vlade je tem večja, kajti ministerski predsednik mora, če se tudi svojim nemškim kolegom uda in hoče poskusiti vladati v njih smislu, vendar cesarju povedati, kako si preskrbi do 31. decembra proračunski provizorij za 1909. l., kako si preskrbi odobrenje trgovinske pogodbe s Srbijo, kako naj izvede starostno zavarovanje in še posebno one predloge, ki bodo kakor je bilo rečeno v zadnjem prestolnem govoru, predloženi parlamentu o pripojenju Bosne in Hercegovine.

Na vsa ta važna vprašanja, ki se tičejo takozvanih državnih neobhodnosti, ni baron Beck v svoji audijenci pri cesarju dne 19. t. m. še mogel dati odgovora, zato bo v četrtek 22. t. m. zopet vladarju poročal. Demisija čeških ministrov še ni rešena. Baron Beck pojde menda v sredo v Prago, da doseže s češkimi strankami nekako sporazumljenje, katero bi češkim ministrom omogočilo ostati še nadalje v koalicijskem kabinetu. K temu je pa neobhodno potrebno, da se Nemci in nemški ministri spomnijo, da so koalicijski ministri in da imajo kot taki druge naloge nego Wolf, Iro, Malik in podobni „politiki“.

Čehi so pripravljeni izstopiti iz vladne koalicije in iti v opozicijo. Tirali bodo stvarno opozicijo in ne obstrukcije. Zdi se, da so vse češke stranke prišle do spoznanja, da si treba postaviti določen program, katerega se bodo morale tudi kot opozicijske stranke strogo in dosledno

držati, tako da ne bode njihova politika več odvisna od nemških pretirancev, ampak od njih samih.

Tudi Jugoslovani bi morali dobro premisliti, kam bodo krenili. Lahko se je dogovoriti vsaj o glavnih narodnih zahtevah na Slovenskem in v Dalmaciji, lahko določiti stališče v bosanskem vprašanju. Merodajni so zdaj vsem skupni narodni in gospodarski interesi. Postaviti si treba samo jasen in dobro premišljen program ter se ga dosledno in neizprosno držati. Če hoče baron Beck ali kdo drug za njim še nadalje vladati pri nas in nad nami v Wastian-Pradejevem duhu, naj to poskusi. Naša stvar je in bode nam dokazati, da je to nemogoče.

Zopet se bliža v notianji politiki avstrijski važen trenotek, so li naši poslanci dorasli svoji nalogi, bodo li skušnjo dobro prestali?

Politični pregled.

Deželni zbori.

Odgodenje češkega deželnega zbora, odstop čeških ministrov, kot posledica nemške agresivnosti je vzbudilo v češkem prebivalstvu silno ogorčenje. Prišlo je v Pragi in Budjevicah do protinemških demonstracij. Spopadi med nemškimi burši v Pragi in podobne stvari so na dnevnem redu. Vlada je razvila vso moč policijskega aparata ter je upotrebila v Pragi tudi vojaštvo, da bi demonstracije zatrla, še predno pride do resnih izgredov. Listi poročajo, da je bilo 70 demonstrantov aretiranih.

Proti nemškim nacionalcem so naperjene v nemških krajih češke dežele demonstracije soc. demokratskega delavstva, katero nikakor ne more mirno trpeti, da bi vsled terorizma teh političnih pretirancev bilo delavstvo na Češkem prikrajšano za svoje politične pravice s tem, da je preosnova deželnega volilnega reda onemogočena. Baš na Češkem, ki šteje največ in v vsakem obziru najbolj izobraženega industrijalnega delavstva, je razširjenje volilne pravice na delavstvo najbolj potrebno in najbolj opravičeno.

Vse češke stranke zahtevajo složno splošno in jednako volilno pravico za deželni zbor. Nemška obstrukcija je imela jedino ta namen, to reformo zaprečiti ter je ta namen tudi dosegla in s tem delavstvo neizmerno vžalila in oškodovala. Ni čuda torej, da sklicuje delavstvo povsod protestne shode proti tem rogoviležem. Ako se bode vlada vdala nemškonalnemu terorizmu, grozi delavstvo tudi v parlamentu hud udarec, kajti ako ne pride parlament do rednega dela, bo onemogočena tudi izvedba starostnega zavarovanja, za katero se delavstvo že tako dolgo bori. Delavstvo je že

nedavno dokazalo, da se zna dostojno in z uspehom boriti za svoje pravice — ne dvomimo, da bode zlomilo tudi nemškonalni terorizem, kateremu se je baron Beck kljub svoji politiki „srednje poti“ vender že udal.

V zedinjenih odborih ogrskih delegacij je podal baron Burian, skupni finančni minister exposé, v katerem je razvijal načela, po katerih bode urejena bodoča deželna samouprava v priklopljeni Bosni in Hercegovini. Minister upa, da bode mogoče izvesti vse priprave in vsa potrebna dela še tekom letošnje zime, tako da se deželni zbor snide že prihodnje spomladi.

Rauchova blamaža z njegovo gonjo proti „velikosrbski“ propagandi in proti srbskim „zarotnikom“ se je sedaj pokazala v jasni luči. S pomočjo Nastića, Tvrtkovića in podobnih poštenjakov so pozapr'i Rauchi pandurji precejšnje število ljudi. Državni pravdnik Accurti in podobna orodja Rauch-Wekerlovega vladnega sistema so stčrili vse, da bi iz teh zaprtih „zarotnikov“ iztisnili vse, kar je bilo v njih „velikosrbskega“ in „veleizdajniškega“, in glej, kljub vsemu temu so prišli gospodje Accurti in tovariši do žalostnega prepričanja, da nimajo nič, prav nič materjala v rokah, s pomočjo katerega bi mogli skovati kako še tako klaverno obtožnico zaradi „veleizdajstva“ in „velikosrbske zarote“ proti njim. Blamaža in polom Rauchi je neizogiben. Tu so pa prišli ti modrijani na rešilno idejo. Predlagajo kralju vseh petdeset zaprtih „zarotnikov“ v pomiloščenje, v pomiloščenje še pred nego so napisali obtožbo proti njim, predno so bili obsojeni! Pomilostiti se more samo onega, ki je bil obsojen, nikakor pa ne človeka, ki še niti tožen ni bil! Vladar ima pravico potlačiti vsako pravdo — potlačitev (absolucija) je pa vse kaj drugega nego pomiloščenje. Pomiloščenje je mogoče še le po obsodbi ter pomeni ublaženje obsodbe ali oproščenje od obsodbe; srbskih „zarotnikov“ pa niti sam Accurti ne more tožiti, ker nima nič, na kar bi oprl svojo obtožbo, in vendar se predlaga „pomiloščenje“. S tem da Rauch svoje žrtve proti njih volji predlaga v „pomiloščenje“, je hoče baš v živo zadeti, ker vkljub ali morda baš vsled „pomiloščenja“ ostane na nedolžnih senca krivde. To je pa eksponent ogrske vlade v Zagrebu baron Rauch hotel doseči, da ublaži svojo blamažo.

Štajerske novice.

— Ravnopravnost v Celju. Pri današnjem sejmu v Celju so se odkazali slovenskim čevljarjem štanti pri farni cerkvi v Celju, kraju, kamor ne

pride nikdo, dočim so bili nameščeni nemški čevljarji na prometni Graški cesti. To je očitna odijoznost. V slovenskih trgih se pa naj postavi nemške kramarje kam na polje. Zob za zob!

— **Odbor „Bralnega društva v Gaberjih“** izreka tem potom vsem trgovcem, obrtnikom in rodbinam, ki so darovale dobitke ali pa denar za iste, kakor tudi vsem onim, ki so sodelovali pri nedeljski vinski trgatvi pri g. Omladiču ter s tem pripomogli društvu do lepega prebitka, svojo najtoplejše zahvalo ter prosi obenem še nadalje naklonjenosti napram društvu. To pa moramo žalibog zopet omeniti, da so nas Celjani tudi tokrat, kakor po navadi, prav slabo obiskali.

— **Iz deželnega šolskega sveta.** Definitivna je postala gđ. Albina Zavašnik v št. Petru na Medvedjem selu. Začasno vpokojena je učiteljica v Hrastniku gđ. Alb. Popp. Šola v Radvini pri Mariboru se razširi v štirirazrednico.

— **Interpelacija g. deželnega poslanca Roša.** V sobotni seji deželnega zbora je vložil poslanec Roš interpelacijo radi letaka bivšega nadučitelja Tanzerja v Hrastniku o raznih „lepih čednostih hrastniških nemškutarjev“. Ta letak je pa hrastniška žandarmerija ter trboveljsko županstvo (ne ve se po čegavem naročilu) zaplenilo, in to je dalo povod interpelaciji. Zanimivo je, da „Tagespost“ popolnoma molči o tej interpelaciji. Se morda sramuje svojih hrastniških nemških bratcev?... Prihodnji teden priobčimo interpelacijo dobesedno.

— **Zrele jagode,** katere je nabrala v njihovem vinogradu pri Vojniku, nam je poslala gospodična Cirila Brezovnik. Ljubeznjivi gospodični se zahvaljujemo za prijazen spomin.

— **600 tisoč znamk** s slikami z narodno izpostavljenih nemških krajev je prodal doslej „Schulverein“.

— **Maščevanje Koslerjeve pivovarne.** Kakor znano, so dobili v Koslerjevi pivovarni oni vojaki, ki so pozneje streljali na Slovence, pijačo. Ker so se ljudje jeli puntati in niso hoteli več piti Koslerjevega piva, je pivovarna odpustila iz službe več slovenskih delavcev, ki so še danes brez dela. Po Štajerskem se še popije veliko Koslerjevega piva. Naj ga pije sam in pa Nemci!

— **Iz Ormoža.** Anica dr. Geršakova je nabrala o priliki trgatve v dr. Ivan Geršakovem vinogradu v Litmerku v veseli družbi za Ciril-Metodovo družbo 10 kron.

— **Velik narodni škandal v Rušah.** K tej naši notici, priobčeni minuli petek, katero smo posneli po „Slov. Gosp.“, kakor smo izrecno pripomnili, nam pošiljata g. Alojz in Jože Mule iz Ruš sledeče pojasnilo: „Dovoljujeva si v pojasnilo svojim p. n. gostom naznaniti, da imava v svojih zalogah samo pristno vino, katero sva kupila od vinorejcev v tukajšnji okoličnici. Poleg tega sva dobila po cele vagone ljutomeržana iz vinogradov najinih sorodnikov, ne pa od Pessla v Mariboru. Tudi nimava „Südmärkin“ vžigalic v svojih gostilnah, temveč Ciril-Metodove. Tistemu, kateri je to pisal, pa svetujemo, naj se prepriča po naših ruških gostilnah, da se ne dobi samo v jedni vse najboljše in pristno.“ (Op. uredn.: G. Muleja tudi nista imenovana v dotičnem dopisu. Besedo ima sedaj „Sl. G.“)

— **Nemško protestno zborovanje v Mariboru** bo dne 24. t. m. ob 3. uri popoldne pri Götzu. Protestiralo se bo seve tudi proti temu, da še zemlja sploh Slovence nosi. Dvomimo, da se bo med zborovalci našla modra glavica, ki bi si upala vsaj namigniti, da so povzročili vse sedanje narodnostne prepire

Nemci s svojim uprav divjaškim napadom na mirne Slovence v Ptuj. Nemški spomin se začneja šele pri ljubljanskih demonstracijah. Sicer pa se mariborski Slovencev radi tega zborovanja ne bomo vznemirjali prav nič, samo dodobra si bomo zapomnili tiste ljudi, ki bodo imeli na tem shodu glavno besedo.

— **Nemška odvetnika dr. Orosel in Mravlag** sta zagovarjala večino obtožencev pri zadnji obravnavi v Mariboru. V svojih izražanjih sta se izražala o Slovencih tako neakademsko robato, da je slednjič to že presedalo predsedniku sodnega dvora in jima je dal ukor. — Opozarjamo zlasti naše kmečko ljudstvo na to dejstvo.

— **Obsojen** je bil pred mariborskim sodiščem 25 letni filozof Lakner k 3 dnevni zaporu zaradi ptujskih izgrediv. Pred sodiščem je bil seveda nedolžen kakor ovca. — **Obsojeni** so bili pred istim sodiščem 30 letni Jernej Brezočnik, 16 letni Avg. Pavlič, 21 letni Ignac Weinberger, 20 letni Janez Prosenjak k 10 mesečnemu zaporu, ker so ubili 6. avgusta t. l. bl. Marije Puščave v pretebu hlapca Švejgerja.

— **Šolska afera v Lajterspergu** pri Mariboru je končana na ta način, da ostane Slovencev štirirazrednica, Nemci in nemškutarji pa obdrže svoje paralelke. Odločilen boj se je bil zadujo soboto pri seji krajnega šolskega sveta, katere se je udeležil tudi odposlanec deželnega odbora baron Warsberg.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** je nabral abs. phil. g. Fr. Mravljak pri trgatvi v vinogradu g. F. Pahernika 10 K.

— **Iz Lembaha pri Mariboru.** Dobili smo vendar enkrat po dolgotrajnem čakanju dvojezični poštni pečat, najbrž ga naš poštar ne gleda in ne rabi s posebnim veseljem, a tem bolj smo ga veseli mi.

Sedaj je po vinogradih radostno življenje, ker imamo tako dobro in obilno trgatve, kakor se je ne spominjamo že leta in leta. Topiči pokajo, petje in juckanje se sliši povsod, po nekod imajo še celo godbo in ples. Vsak nabere več, kakor je pričakoval in bo izvrstna kapljica, ker ima mošt 21—22% sladkorja. — Pri nas raste vedno dobro vino, ki pa letos nima tako visoke cene kakor drugokrat, ker primanjkuje posode. Kupujejo pa samo domači krčmarji in sicer iz Lembaha, Ložnice in Bistrice in g. Mule iz Ruš. V naše gorice noben vinotržec ne pogleda; baje jim je to vino predrago; a pozneje se le toči po svetu Pekičan — tako imenujejo vino, ki zraste v Lembahu, Hrastju in Orehovem dolu. Kje zraste vendar tisti Pekičan, ki ga pijejo ljudje v tujini? (V kletah mariborskih nemških vinotržcev.)

Na veseli trgatvi pri znani narodni obitelji Pahernikovi iz Vuhreda se je nabralo za zgubljeno stavo 4 K v prid „Družbi sv. Cirila in Metoda.“ G. medicincec Hugon Robič je namreč tako izvrstno streljal, da so vsi drugi morali plačati, kar so pa radi storili.

— **Cel vlak domobrskih topničarjev** se je peljal včeraj mimo Celja. To ste dve topniški bateriji iz Ljubljane, kateri ste premeščeni v Gradec.

— **87. pešpolka puljski bataljoni** so že v Bosni. Naši fantje pišejo od tamkaj razglednice domov.

— **Stare in nove pisemske znamke.** Po naredbi trgovskega ministerstva neha veljavnost starih pisemskih znamk z 31. oktobrom in je radi tega dovoljeno od 1. novembra naprej rabiti le pisemske znamke nove izdaje (jubilejne). Poštni uradi smejo pa do 1. januarja 1909 zamenjati stare pisemske znamke z novimi brezplačno. Po 1. januarju 1909 do preklica pa smejo to storiti proti plačilu 1 vinar za komad.

— **V prid družbi sv. Cirila in Metoda** je nabrala Mara Čokl v št. Iju pri Velenju pri veselici ob priliki obiska ljubih prijateljev iz Poljčan 6 K.

— **Povozil** je vlak v nedeljo zvečer blizu postaje Lannach pri Gradcu 40-letnega delavca Franca Bauerja, kateri je v pijanosti na železnici zaspal.

— **Trsničarska zadruga pri Sv. Bolfanku nad Središčem** ima na prodaj mnogo tisoč vkoreninjenih cepljenih trt. Cenik pošlje zadruga brezplačno. Priporočamo mlado zadrugo, katero so ustanovili vrli napredni možje, svojim somišljenikom!

— **Linhart kliče na korajžo.** V vsaki številki „Štajerca“ očita uredniku Spindlerju, da se je skrival v ptujskih gostilnah in si ni upal na svetlo. Pravi, da bodo kmetje spodili „hujskače“. Mi pa vabimo pogumnega Linharta, naj se vdeleži enega naših shodov in pripelje še Orniga in Slawitscha s seboj. Ali pa naj sam skliče napreden shod, saj je svoj čas obetal, da bode organiziral cel ptujski okraj. Torej na svidenje! Le korajžo!

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

Vinska trgatve požarne brambe v Družmirju se vrši v nedeljo dne 25. oktobra v hotelu „Avstrija“ v Šoštanju. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Svira šoštanjska godba. Na vsoprednu vinska trgatve, srečolov, ples, šaljiva pošta itd. Prijatelji in sosede, v nedeljo vsi v Šoštanju!

— **Slovenjebistriško učiteljsko društvo** zboruje v četrtek, 5. nov. ob 10. uri popoldne v vel. dvorani hotela „Avstrija“ v Slov. Bistrici. Vspored: 1. Dopisi. 2. Poročila delegatov „Zaveze“. (Krotky, Kokl). 3. Socializem in šola. Govori bivši učitelj, g. Kitek, žel. uradnik. 4. Naša naloga glede izvenšolskega delovanja v prih. šolskem letu. Medsebojen razgovor z nasveti. 5. Slučajnosti. Po obedu pevska vaja ravnostam. — **Trotje** v čebelnih panjih so izginiti; upajmo, da z novim šolskim letom izginejo tudi „trotje“, ki so tako razširjeni med slovenskim učiteljstvom. Pod prapor, kdor še ni popolnoma ob stanovsko zavest!

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“** javlja V. redni občni zbor, ki se vrši v sredo dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih (Leonhardstr. 4. l.) z običajnim vsopredom. Slovanski gostje dobrodošli!

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“** naznanja, da se vrši njegov I. izredni občni zbor in prvoletniški večer z običajnim vsopredom dne 23. t. m. v restavraciji „Schimmel“. Slovanski gostje dobro došli! Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Akad. društvo slovenskih agronomov „Kras“** na Dunaju javlja, da se vrši njega prvi redni občni zbor z običajnim vsopredom soboto dne 24. t. m. v prostorih restavracije „Holzer“, Dunaj XVIII. Türkenschanzstr. 19. Slovanski gostje dobrodošli!

Druge slovenske dežele.

— **Sodnijske obravnave v Ljubljani** proti osebam, kateri so si dovolili le kako opazko proti policiji ali orožništvu, ali katere so bile aretirane zaradi svojevoljnega postopanja varnostnih organov, se še neprestano vrše. Inženir Prelovšek, o čegar aretaciji v Aurovi gostilni smo poročali, je bil obsojen na 20 K denarne kazni.

— **Divjačina** je letos obilo na Kranjskem, zlasti srn, zajcev, veveric, divjih golobov, rac itd.

— **Medved v koruzi.** Iz Dolenjskega se poroča ljublj. „Slovenca“ sledeča zanimiva zgodbica: Med Čabrom in Babinim poljem je prilomastil v koruzo na neki njivi srednje velik medved in hrustal štoke (late), da se je kar kadilo. Nek pešga je izsledil in privabil nekaj fantičev iz vasi, kateri so medveda s kamenjem pregnali v gozd.

— **Klerikalni telovadci** odklanjajo vsak skupni nastop z „nasprotnimi“, to je naprednimi društvi. Klerikalec se tedaj spreobrne kadar se v jamo zvrne.

— **Tržaško ljudskošolsko vprašanje.** Naučno ministerstvo je imenovalo pet učiteljev za slovensko ljudsko šolo v Trstu. S tem je storjen prvi korak za podržavljenje C. M. ljudske šole v Trstu.

— **Spinčičeva 60 letnica.** V petek, dne 23. oktobra dovrši znani istrski politik in dež. poslanec Vek. Spinčič 60 let svojega na borbah in zmagah za hrvatski narod v Istri tako bogatega življenja. Še na mnoga leta!

— **Klerikalci v Istri.** Proti kandidatu „Političnega društva za Istro“ županu Pangrcu iz Doline so postavili slov. klerikalci v volilnem okraju koprsko-podgrajskem nekega posestnika Štrajna.

— **Velik požar** je divjal v petek v gozdih nad Dovjem na Gorenjskem. Gozdovi so zgoreli 5 kmetom.

— **Kaj vse si dovolijo c. kr. žandarji na Koroškem!** V Žihpolju na Koroškem je zažgal žandar Golob javno v gostilni slov. katoliški list „Mir“, da bi pokazal svoje sovraštvo do Slovencev! Upamo, da bode dobil svoje plačilo, če je še kaj pravice v Avstriji.

— **150 milijonov Slovanov.** T. D. Florinski profesor na vsučilišču v Kijevu je podal v svoji zadnji knjigi sliko Slovanstva koncem 1906. leta. Takrat je bilo: Velikorusov 65,054.000, Malorusov 30,925.000, Belor. 6,861.000, skupaj Rusov 102,840.000, Bolgarov 5,440.000, Srbov in Hrvatov 9,135.000, Slovencev 1,475.000, Čehov 7,237.000, Slovakov 2,671.000, Lužičkih Srbov 175.000, Poljakov 19,200.000, Kašubov 366.000 skupaj torej vseh Slovanov 148,521.000.

Svetovne vesti.

— **200 ljudi** zgorelo. Blizu mesta Detroit v Severni Ameriki razsaja velikanski gozdni požar. Poslali so v one kraje vlak na pomoč, da bi begunce odpeljal, a je skočil s tira in zgorel z 200 ljudmi vred.

— **Dvoje vagonov s streljivom,** katere sta bila namenjena v Srbijo, so zaplenili v Hebu na Češkem. Prišla sta iz Nemčije.

— **Sneg** je padel po celi Galiciji in vzhodni Šleziji.

— **Umrl** je japonski maršal Nodzu, znan iz rusko-japonske vojske.

— **Demonstracije proti Nemcem v Pragi.** V nedeljo je prišlo do velikih izgrediv proti Nemcem v Pragi. Popoldne so napravili nemški visokošolci s čepicami in trakovi svoj „bumel“ po Pfikopih. Češko občinstvo je protestiralo proti temu. Vkljub temu se Nemci niso umaknili in nadalje izzivali. Prišlo je do prepira in Čehi so nemške burše na ulici neusmiljeno pretepli, potem pa so jih potisnili v „Nemški dom“ na Pfikopih. Vkljub opominom k miru pa pa se demonstranti niso razkropili, temveč so razbili mnogo šip pri nemški dijaški kuhinji, zlasti pa na nemškem gledališču. Metali so s hiš nemške napisne table in pretepli nekaj Nemcev. Vojaštvo, katero je slednjič spraznilo ulice, so demonstranti zasmehovali. Ponoči so se ponovili nemiri zlasti v predmestjih, koder so zginili vsi nemški napisi, kjer jih je kaj bilo. V pondeljek so se nemiri na Pfikopih ponovili. Te penih je bilo zopet nekaj buršev. Čehi pravijo, da pod nobenim pogojem ne dovolijo nemškimi buršem izzivati po ulicah s čepicami in trakovi. Sedaj je že vse mirno, ker je vplival na ljudstvo češki narodni svet Pravijo, da so bile nedeljske demonstracije mestoma hujše, ko one l. 1897 proti Nemcem v Pragi. — **Do nemirov** je prišlo tudi v Budjovcih; vendar niso bili tam resni izgredivi, temveč se je le pelo in psovalo. — Tako se Nemcem v Pragi plačujejo njih „junaštva“ v Bergreichensteinu in na Sp. Štajerskem.

— Pasivno rezistenco so pričeli uradniki Severne železnice na postaji Krakov. Rezistenca se za sedaj razteza le na tovarni promet.

— Znižani tarifi za prevažanje krme po državnih železnicah. Železniško ministerstvo je dovolilo za dobo od 1. avg. do 15. maja 1909 znižane tarife za prevažanje krme po državnih železnicah. Z Južno železnico se še le vrše tozadevna pogajanja.

— Kolera v Petrogradu je pričela pojenjevati. K temu je pomagal mraz in pa že padli sneg. Sedaj je še 852 ljudi bolanih na kolero. Od začetka kuge je zbolelo 7426 oseb, med katerimi jih je 3009 umrlo.

— Poštni oficijantje bodo dobili naslov „poštni pristavi“. Trgovsko ministerstvo je tudi obljubilo znatno zvišanje plač in to vsem posameznikom.

— Sedem ponarejevalcev denarja so zgrabili v Bruselju. Ti so že več mesecev s pomočjo žensk in otrok ponarejali srebrn denar.

— Velik požar v Sarajevem. Minul četrtek je uničil velik požar oni del mesta, v katerem so bili nastanjeni prav po turški navadi drug poleg drugega in nad drugim turški obrtniki in nad drugim turški obrtniki in trgovci. Ker je bilo vse leseno, je požar v kratkem času uničil samim ubogim ljudem vse njihovo skromno imetje.

— Nekoliko o poštne prometu. Na Češkem je bilo zvršenih 1848. leta 4'69 mil. poštne pošiljatev, 1860. l. pa že 35'3 mil., 1880 l. 68'8 mil., 1890. l. 109'3 mil., 1900. l. 275'3 mil in 1906. l. 350'4 mil. Od teh pošiljatev odpade na Prago 1860 l. 8 mil., 1890 l. 18'9 mil., 1900 l. 39'8 mil., 1906. l. 105'1 mil. in 1907. l. nad 115 mil. Poštne uradov je bilo na Češkem 1775. l. 90, 1848. l. 233, 1906. l. 1606 in 1907. l. 1658. — Večina teh so neerarni poštni uradi.

— O preganjanju nemadžarskih narodnosti na Ogrskem je spisal znani angleški politični pisatelj Scotus Viator novo knjigo, katera izide v kratkem hkratu v angleški, nemški in češki izdaji. Svoje trditve opira Scotus Viator na dokazana dejstva in dokumente, kakor je njegova navada in kar daje knjigi tem večjo vrednost.

— Češke napredne žene v boju za volilno pravico. Med češkim ženstvom je gibanje za pridobitev volilne pravice že zelo razširjeno. 14. t. m. je izročila deputacija 14 čeških žen posameznim klubom deželnozborskih poslancev prošnjo, sprejeto na shodu dne 13. t. m., v kateri zahtevajo, naj se izvede volilna reforma po načrtu dr. Koernerja (Mladočeha), po katerem se uvaja na Češkem splošna in enaka volilna pravica za moške in ženske ter protestirajo proti vladnemu načrtu volilne reforme. Dne 15. t. m. so sklicale žene javen shod na Radeckega trgu v Pragi, ki je bil pa prepovedan.

— Bojkot proti avstrijskim fabrikatom je po vsem Turškem silno živahen. Turško prebivalstvo je povsod tako ogorčeno proti Avstro-Ogrski, da v nekaterih pristaniščih kakor v Jafi in Kovali niso Lloydovim parnikom „Marija Terezija“ in „Euterpe“ niti dovolili pribrežiti in sta morala odpluti ne da bi bila izkrcala ne pošte, ne potnikov, ne blaga. V Carjem gradu in v Solunu so se delavci zavezali, da ne bodo ne razkladali ne nakladali biaga na avstro-ogrsko parnike. Trgovci turške, grške in armenske narodnosti so odpovedali vsa svoja naročila v Avstro-Ogrski, prebivalstvo brani vstop v avstrijske trgovine. Avstrijski poslanik se je obrnil na velikega vezirja Kiamil pašo, naj nastopi proti temu bojkotu, kar je vezir tudi obljubil. Škoda, ki jo trpi naša industrija, je velika. Avstrijski industriji grozi nevarnost, da zgubi največji trg za svoje izdelke, ne da bi ji bilo mogoče najti za to nadomestila. Zle posledice tega bojkota bi hudo občutilo ne samo delavstvo, ampak tudi srednji stanovi v Avstriji.

Prostovoljna razprodaja

V nedeljo, 25. oktobra ob 1. uri popoldne razprodajalo se bode na drobno pod ugodnimi pogoji bivše dr. Stepischnikovo posestvo na **Pečovniku št. 17** (pol ure od Celja), obstoječe iz vinograda, gozda, sadovnjakov in gospodarskih poslopij itd.

584 2-1

Sobo

separirano, prijazno in mirno, išče v mestu za takoj uradnik. Ponudbe takoj pod „Uradnik“ na upravnishvo Domovine.

589 1

Velike skrbi

moje soproge so odpravljene, odkar ima v rabi **JOHNOV-perilni stroj**, s katerim se pere sneženo belo, se ne trga perilo, prihrani kurjava, čas in delo, torej tudi denar in sicer — najmanj 75%.

Stroji se lahko ogledajo v trgovini z železuino **Merkur, P. Majdič, Celje** ki pošilja cenike zastoj.

587 3-1

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja ob smrti ter za številno udeležbo ob pogrebu našega predragega očeta, oziroma deda, blagorodnega gospoda

Luke Gradišnika

jub. zdravnika itd. na Vranskem,

izrekajo tem potom najiskrenejo svojo zahvalo

588 1

žalujoči ostali.

VRANSKO, dne 20. oktobra 1908.

OGLAS.

Hrv. slav. banka za parcelacijo in kolonizacijo d. d. v Zagrebu

razprodaja pod ugodnimi pogoji posestvo, katero leži tik mesta Celje, nekaj minut oddaljeno od kolodvora, ob državni cesti, ki pelje na Teharje, v večjih in manjših površinah, sestojee iz vile, gospodarskih poslopij, velikega poslopja, jako pripravnega za kako tvornico, več manjših hišic, stavbišč, ujiv, travnikov in host.

Pri sklepu kupa se položi po dogovoru ena **četrtnina ali petina kupnine**, ostanek pa se lahko izplača v polletnih obrokih od 1 do 15 let.

Naprodaj je tudi nekaj gospodarskega orodja.

Natančneje informacije pri g. **J. Dolinarju** v Celju, Vrtna ulica.

582 3-1

Stev. 44.742 II. 6.550 1908.

580 2-2

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih državnih in deželnih nasadov za nasadno dobo 1908/1909.

Štajerski deželni odbor imel bo naprodaj v prihodnji spomladi iz združenih državnih in deželnih nasadov naslednje množine ameriških trt in sicer:

1. 700 000 ceplencev, večinoma od laške graševine, belega burgundca, zeleničiča, rumenega šipona, bele in rudeče žlahtninae, rudečega traminca, renške graševine, muškotelca, cepljenih na riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris Montikolo.

2. 450.000 korenjakov od riparije Portalis, vitis Salonisa in rupestris Montikole.

3. Dva milijona kjučev od zgoraj imenovanih treh podlag in od Goethe'ja št. 9.

Cena trtam je:

I. 1000 komadov ceplencev 200 K za imovite posestnike, 140 kron za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 K za imovite posestnike, 16 kron za vse druge.

III. 1000 komadov kjučev 10 kron.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor na 1000 ceplencev in 3000 korenjakov ali kjučev zmanjšati naročeno množino trt, ravna se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 15. novembra t. l. naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa skozi občinske urade, pri katerih se dobé v ta namen narejeni naročilni listi.

Občinski predstojniki morajo izpolnjene naročilne liste odposlati takoj deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 15. novembra, se bodo zbirala in trte potem razdelile razmeroma med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo tudi oni naročniki, kateri vložijo prošnje naravnost na deželni odbor, doprinesiti potrdilo od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde v občini.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte odkazale, in se mora znesek izplačati pri prevzetju. Ako se trte odpošljejo po železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se bodo posebej zaračunili.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti; 3. vrsta trte (sorta), katero želi; 4. zadnja poštna ali železniška postaja.

Ako bi zaželjena sorta pošla, bo se ona z drugo enako nadomestila, ako si naročilec tega odločno ne prepove.

Trte se morajo po naročnikih ako mogoče osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa takoj po vsprejemu pogledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnice; na poznejše pritožbe se ne bode oziralo.

Gradec, dne 25. septembra 1908.

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund gr. Attems.

Josip Leon

krojač v Celju, Gosposka ulica 9

priporoča svojo dobro založeno trgovino izdelanih oblek vsake vrste po najnižjih cenah. Naročila po meri se izvršujejo v najkrajšem času dobro in solidno ter po nizki ceni. V zalogi imam tudi haveloke in nepremočne pelerine.

579 11-1

Posebej pa se še priporočam cenj. prebivalcem Trbovelj in okolice ter naznanjam, da prodajam ob vsakem plačilnem dnevu v hiši g. Plevčaka narejeno obleko ter jemljem mero za raznovrstne obleke.

nadmlinarja

v valjčni mlin. Nastopiti je treba 1. novembra t. l. Mesečna plača po dogovoru. **Anton Polanc v Radečah** pri Zidanemmostu. 585 2-1

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme **Zvezna knjigovodstva v Celju** 510 Schillerjeva cesta 3. 3-3

Praktikanta

sprejme

„Zadružna Zveza“ v Celju.

Pogoji: Znanje knjigovodstva, stenografije in strojepisja. Prosilci, ki imajo poleg tega že kaj zadružne ali trgovske prakse, imajo prednost. Nastop službe in drugi pogoji po dogovoru.

Pismene prošnje, opremljene z dokazili o študijah in dosedanjem službovanju se naj pošljejo do 31. oktobra t. l. na naslov: „Zadružna Zveza v Celju“. 583 2-1

Kupujte narodni kolek!

Za Trbovlje in Zagorje se sprejmejo

zidarji in delavci

v trajno delo in sicer: 1 več in spreten **zidarski polir**, 1 istotaki za betonska dela; zidarji, podajalci proti dobremu plačilu. — Ponudbe sprejema **Viljem Treo**, stavbenik v **Ljubljani**, Marije Terezije cesta 10. 557 6-6

Steckenpferd

lilijno mlečno milo

Najmileje kožno milo.

Zvezna tiskarna

Schillerjeva ulica
Celje: Štajersko.

Izvršuje v svojo strobo spadajoča dela okusno in po konkurenčnih cenah.

Mladenič

želi kake **primerne službe** kot **začetnik v pisarniški**, event. tudi v drugi stroki. Najljubše mu je mesto, kjer bi imel priliko se priučiti strojepisja, četudi z majhno plačo! — Cenjeni dopisi se naj blagovolijo naslavljati: **Josip Planinc**, pošta Podsreda, Sp. Štajersko. 575 2-2

Sprejme se takoj spreten in zanesljiv

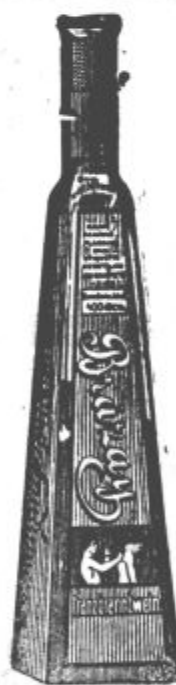
trgovski pomočnik

mešane stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika **pri Miha Serneu v Rušah**. 570 3-3

Žensko krojaštvo

I. vrste v Ljubljani

se priporoča veleč. damam v Celju in okolici za izdelovanje najfinejših toalet in kostumov. — Cenjena naročila sprejme modni salon **Josipina Šetinc** v Ljubljani, Wolfve ulice 5. 568 4-4

254 10-9

Brazay-jevo Francevo žganje

je tekem 40 let skušeno domače zdravilo zlasti proti migreni, influenci, protinu, reumatizmu, služi za okrepljenje oči, za grgranje. Nedosežno dobro za masažo, najboljšo sredstvo za lase. — Dobi se povsod, kjer pa ne, se obrnite na **BRAZAY-A**, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1909 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriškanskih vinogradih in drevesnicah, v gojenju in sajenju sadonosnikov, in sicer priredi te tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru,
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
5. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se pričnejo dne 15. februarja in se končajo dne 1. dec. 1909. V Mariboru se sprejme l. 1909 — 14, v Ljutomeru l. 1909 — 12, v Zg. Radgoni l. 1909 — 16, v Lipnici l. 1909 — 24 in v Skalcah pri Konjicah l. 1909 — 20 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na neštetihih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo po 8 kron

Izobrazba v teh kurzihi je v prvi vrsti praktična, teoretična je le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti. — Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do zadnjega decembra 1909 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katere potrdi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1909 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe dež. strokovnjakov.

V **Gradcu**, dne 28. septembra 1908.

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund graf Attems.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

RUDOLF HAVELKA

modna trgovina v Ptuj

priporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejšo blago za dame in gospode v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za životno in posteljsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore čevlje najboljšega izdelka za dame in gospode, dežnike, zavratnice, ovratnike, pletene in likane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko spadajoče blago po primernih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

536 41-13

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepičilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke **VINCENC KYEDER** žalec v Savinski dolini, Štajersko.

13 130-114

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.